

HOLOUBKOVSKÝ ZPRAVODAJ

mimořádné vydání

Číslo 2

Ročník X.

Zdarma

Holoubkov má 630 let !

Vážení spoluobčané!

Ano, naše obec má v letošním roce významnější narozeniny. Je to již 630 let, kdy se dochovala první písemná doložitelná zpráva o naší obci a to z roku 1379 v tzv. urbáři (daňové knize) statků Rožmberských. Je to již mnoho let a za tu dobu své existence

prošla i naše obec bohatou historií a různými oblastmi svého rozvoje či stagnace, tak jak život šel v různých podmínkách historického vývoje jak v naší společnosti, tak i v okolních evropských státech. Je jasným faktem, že historii každého státu i každé obce tvoří především její obyvatelé, tedy lidé, kteří zde žijí a pracují. A to především svou prací, svými přístupy i konkrétními podmínkami pro rozvoj v historických obdobích, jak je život přináší.

Myslím si, že naše obec Holoubkov, kde všichni společně žijeme má skutečně bohatou historii a své tradice, které vytvořili její obyvatelé zejména s cílem, aby se jim zde dobře žilo. Tento cíl se vesměs dařilo a daří naplňovat a věřím, že tak tomu bude i v budoucnosti naší obce. Máme na co navazovat, neboť historie i přítomnost naší obce je opravdu bohatá. Cílem tohoto obecního zpravodaje je m.j. tuto bohatou historii alespoň rámcově připomenout Vám, jejím obyvatelům u příležitosti jubilea našeho Holoubkova.

POZDRAV Z HOLOUBKOVA.

Pohled na náves směrem od Rokycan, v pozadí zájezdní hostinec, dnešní hotel

Není od věci se čas od času tzv. zastavit a některé věci si připomenout, či zbilancovat. I to je součástí života člověka. V letošním roce si připomínáme nejen 630 let obce, ale i 120 let od otevření nové budovy školy a také zejména 90 let organizované tělovýchovy v naší obci, kdy v r. 1919 byla v obci založena DTJ (Dělnická tělocvičná jednota) a následně i tělovýchovná jednota Sokol Holoubkov. Tedy dvě nezávislé občanské sportovní organizace v obci. Naše obec i zde v těchto uplynulých 90 letech v oblasti sportovní i spolkové činnosti má mnoho velmi dobrých výsledků i tradic. Důkazem toho, je i např. fakt, že sportovní družstva z naší obce hrála v minulosti i nejvyšší soutěže v ledním hokeji a v házené a provozovali se, či provozují i další zejména kolektivní sporty. V naší obci žili nebo žijí i sportovní reprezentanti naší republiky a tak bychom mohli pokračovat. Je tedy na co navazovat. Obec tyto aktivity podporuje, neboť jsou součástí plného života jejích obyvatel. Dokladem toho jsou m.j. i v loňském roce vybudované nové šatny a sociální zařízení na obecním fotbalovém hřišti i např. letošní oprava budovy naší školy i další akce, které obec podporuje či organizuje a zajišťuje. Věřím, že tomu tak bude i v budoucnu, protože člověk ke svému životu potřebuje nejen chléb, ale i hry.

Všechna tato uvedená výročí si v naší obci připomeneme o posledním prázdninovém víkendu v sobotu 29. a v neděli 30. srpna 2009 na malé letní slavnosti, které budou v naší obci probíhat mimo jiné na počest a k připomenutí těchto výročí. Dovoluji si vás proto tímto na oslavy co nejsrdečněji pozvat a věřím, že se zde budete i dobře bavit. V programu akce, který je uveden i v tomto zpravodaji uvidíte mimo jiné ukázky z činnosti sportovních i jiných organizací, které v naší obci pracují a podílejí se aktivně na denním životě obce a jejích obyvatel. Za toto bych jim chtěl upřímně poděkovat a vyslovit přesvědčení, že tomu tak bude i v budoucnu. A protože se vždy sluší jubilantovi k jeho výročí popřát, dovoluji, abych i já tak v tomto krátkém úvodníku učinil.

Přeji tedy naší obci do dalších let, aby se jí dařilo, aby nadále vzkvétala poctivou prací a přičiněním především jejích aktivních obyvatel. Aby ji dále budovali a rozvíjeli a neničili ji, jak bohužel také někteří dělají. Aby ctili její historii a tradice a nadále je svou prací a přístupy rozšiřovali. A co popřát nám obyvatelům naší obce, kteří tuto tvoříme? Především dobré a pevné zdraví, dostatek práce a radosti, štěstí i spokojenosti. Dobré podmínky a zázemí pro život v naší obci v dalším období, aby se nám všem zde nadále spokojeně a dobře žilo.

Vpředu hamr a myslivna stojící na místě dnešní haly Olbrich, vlevo Máčkova vila u dnešního viaduktu, dále vpravo dodnes stojící vechtr a statek

Miroslav Vild, starosta obce

Z historie obce aneb Holoubkov ve víru historických událostí

Naše obec leží v malebném údolí Holoubkovského potoka na rozhraní brdských a křivoklátských lesů měla a má svým způsobem vždy strategickou polohu. Díky železnici i dálnici je velmi dobře dostupná a nedaleko Prahy a Plzně, což je a bylo vždy jednou z jejích velkých předností. Holoubkov vždy byl a je významnou průmyslovou aglomerací na straně jedné a na straně druhé je i velmi dobrým místem pro oddech, turistiku a rekreaci. Hluboké lesy obklopující obec jsou rájem houbařů i turistů. Nabízejí čistý vzduch i klid a lákají k vycházkám do zajímavého okolí plného přírodních i jiných krás.

Původní Holoubkov pravděpodobně ještě daleko před r. 1379 byl hlavně zájezdní hospoda na staré císařské říšské silnici a obchodní stezce z Prahy do Bavor. Později železářská huť, která využívala bohaté naleziště železné rudy v okolních lesích i rozsáhlé, zejména bukové porosty z jejichž dřeva se zde v milířích pálilo dřevěné uhlí nutné pro zpracování železné rudy v peci na užitkové železo. S rozvojem výroby v hutí i u nutných obslužných činností pro výrobu železa jako kutání rudy a výroby dřevěného uhlí se zde postupně usídlovali lidé. Stavěli si zde svá obydlí a obec se postupně osídlovala a rozšiřovala. Stopy a pozůstatky z této minulé činnosti jsou k vidění v okolních lesích kolem obce dodnes. Stačí se jen pozorně kolem sebe dívat. Historie obce je tedy nerozlučně spjata se železářstvím a s rozvojem hutních a strojírenských závodů. Pověst říká, že holoubkovský závod náležel k nejstarším hutním závodům v Čechách a byla zde jedna z prvních vysokých pecí. Okolí Holoubkova bylo bohaté na železnou rudu a proto není divu, že se v blízkosti naleziště stavěly vysoké pece. Objem pece však byl cca 6 10 m³, tedy podstatně menší, než dnešní pece. Holoubkov je tedy od dávných dob obcí průmyslovou a průmyslovou zůstává i v dnešní době. V místních závodech nacházeli a nacházejí obživu pracující nejen z Holoubkova, ale i z celého okolí.

První písemná a dosažitelná zpráva o Holoubkovu je z roku 1379 v urbáři statků rožmberských. Píše se tam „Willa Holubcov continet XX laneos censuat anuatim per XLIIIgr“ (Ves Holúbkov obsahuje 20 lánů, odvádí ročně po 43 groších). Holoubkov tedy patřil Rožmberkům a roku 1546 Lobkowitzům, kteří ho drželi do roku 1594. Roku 1594 spadl Holoubkov pod komoru královskou.

Roku 1608 zastavil Rudolf II. Holoubkov s hutí sestrám Běšinkám na Svinné, ne však na dlouho. V třicetileté válce byl Holoubkov zpuštěn a až teprve kolem roku 1660 byl „alespoň částečně oživen“. Výsadní hospoda při silnici byla „osazena“ i huť opravena. Teprve dlouho po ukončení války „počal se Holoubkov zvedati“ a to hlavně přičiněním královské komory, která pečovala „o povznesení důchodu hutního“.

Holoubkov je tedy od dávných dob obcí průmyslovou. Na přelomu 16. a 17. století začíná velký rozmach vysokých pecí.

Kolem roku 1600 byl nájemcem holoubkovské hutě Kašpar de Sart, slévačský odborník, pocházející z Valonska. Přišel do Čech roku 1593 a byl přijat do služeb císaře Rudolfa II. Třicetiletá válka (1618–1648) výrazně zasáhla do hospodářského vývoje celého Podbrdsk. Řada železných hutí utrpěla značné škody, někdy i takové, že způsobily jejich zničení. Holoubkovská huť zpustla někdy v průběhu 30. leté války. Roku 1635 se o ní psalo, že byla spálena do základů. Měchy a nářadí se podařilo zachránit.

Roku 1661 nařídila královská komora, aby bylo započato se stavbou nové vysoké pece a hamru. Roku 1662 byla pec dostavěna a dokončena i stavba nového hamru.

Až do roku 1865 bylo zbírožské panství, do kterého spadl i Holoubkov v majetku královské komory, tedy státním majetkem.

Už roku 1866 se začalo mluvit o prodeji celého zbírožského panství. Původně chtěla zakoupit panství Praha, jako korunovační dar císaři Františku Josefu I., neboť se v Čechách očekávalo, že se dá císař korunovat. Koupě se však neuskutečnila a roku 1868 se stal majitelem celého panství na Zbýrožsku dr. Betel Henry Stroussberg za částku 9,400.000 zlatých.

Po Stroussbergově krachu přešly železářny v Holoubkově, s ostatními průmyslovými závody na Zbýrožsku na Vídeňskou hypoteční banku, která závody pronajala družstvu Merores a Hopfengärtner. Roku 1885 koupil železářny v Holoubkově, ve Strašicích a v Dobřívě bývalý Stroussbergův zaměstnanec Maxmilián Hopfengärtner za 200.000 zlatých.

Max Hopfengärtner začal velmi brzy v Holoubkově s výrobou strojů (žentoury, mlátičky, řezačky, polní výhně, ohýbačky a hevery). Později s výrobou soustruhů, obráběček a frézek. Zrušil v Holoubkově tavení ve vysoké peci a místo pece dal vystavět velkou slévárnu a rozsáhlou strojírnu, hlavně pro výrobu obráběcích strojů. A obráběcí stroje se vyrábějí i v závodě i dnes. Výroba obráběcích strojů má v Holoubkově bohatou a dlouholetou tradici až do současnosti a věřme, že i do budoucnosti.

Také kulturní, společenský a sportovní život má v obci bohaté tradice. Holoubkov není město, ale život v obci se vymyká z běžného života venkovských obcí. Kulturní a společenský život se v obci traduje od roku 1875, kdy byl v Holoubkově založen první spolek Spolek divadelních ochotníků. Zakladatelem a kmotrem spolku byl herec Jindřich Mošna, který dost často jezdil do Holoubkova ke svému strýci c.k. poštmistrovi Gustavu Čatskému.

Postupně vznikaly další spolky. V r. 1886 byl v obci založen i sbor Dobrovolných hasičů. V r. 1896 zahájila svoji činnost Občanská beseda s odborem divadelním, která byla založena po změně stanov ochotnického divadla. Ochotnické divadlo převzala Občanská beseda. A občanská beseda přispěla velkou mírou k dalšímu vzestupu kulturního a společenského života v obci, nejen pořádáním koncertů na vysoké úrovni za účinkování vynikajících umělců, ale i dalšími akcemi.

Další významnou kapitolou historie obce je tělovýchovná a sportovní činnost v rámci organizovaných tělovýchovných organizací, jejichž vznik v obci se datuje rokem 1919. Devadesáté výročí si proto dnes připomínáme. V obci došlo k založení Dělnické tělocvičné jednoty (DTJ) a tělocvičné jednoty SOKOL. Obě jednoty s divadelním odborem. Zatím co DTJ získala hned v začátku své činnosti stánek v hostinci Josefa Riedla čp. 57, členové Sokola čekali na svoji sokolovnu do roku 1930. Po založení obou jednot se život v Holoubkově rozrostl o tělovýchovu a sport. Když se v roce 1922 uchytila v DTJ házená, nastal v obci i život sportovní. Fotbal byl zmiňován již dříve. V roce 1931 ukončila svoji činnost Občanská beseda, ale obec o divadlo nepřišla.

Činnost obou tělocvičných jednot byla opravdu bohatá a divadelní odbory obou jednot se doslova předháněly, takže se za rok sehrálo v DTJ třináct představení a v Sokole také třináct. Lidé v obci se nenučili. Pravidelné cvičební hodiny počínaje žactvem a konče muži, byly samozřejmostí. A nezapomínalo se ani na taneční zábavy a plesy. V r. 1931 začal v Holoubkově

hokej, krátce v DTJ, potom HCH (Hokejový klub Holoubkov). Rok 1939 v tomto roce ukončila Dělnická tělocvičná jednota nuceně svoji činnost a HCH převzal házenou. Konec činnosti Sokola se datuje také okupací konkrétně r. 1940. V Holoubkově zůstal jen HCH hokej a házená. Pod hlavičkou HCH bylo dovoleno provozovat činnost dál. Házená v Holoubkově byla v té době na výši, když první družstvo hrálo nejvyšší soutěž. Podobně i hokejisté hráli v padesátých letech na holoubkovském rybníku I.ligu. Po válce v roce 1945 vznikla v obci složka Národního tělovýchovného výboru, avšak bez výraznější činnosti s ohledem na poválečné problémy. V roce 1946 byla v Holoubkově založena Dobrovolná sportovní organizace Sokol (DSO). V roce 1948 se do místního DSO zapojil do té doby samostatný HCH, házená byla zrušena. V listopadu 1949 převzal jednotu holoubkovský závod TOS, takže jednota nesla název SOKOL TOS HOLOUBKOV. V roce 1952 přece jen došlo na založení oddílu kopané. O kopané se v obci už delší dobu mluvilo, takže má Sokol oddíl ledního hokeje, kopanou, tělesnou výchovu a cyklistiku. Od 28.7.1953 se jednota jmenovala Spartak Holoubkov a od roku 1959 TJ KOVOSVIT HOLOUBKOV s řadou sportovních oddílů. Po zániku závodu Kovosvit a obnovení činnosti Sokola v roce 1998 máme v obci dvě tělovýchovné jednoty a to TJ Holoubkov a TJ Sokol Holoubkov.

Tolik tedy rámcový průřez historií naší obce. Připomenutí některých dalších dat jsou v následujícím přehledu.

Zpracoval včetně datového přehledu
Miroslav Vild, starosta obce

Holoubkov v historických datech v průřezu stoletími

1379 – První písemná doložená zpráva o obci v urbáři statků Rožmberských – byla majetkem Rožmberků.

1505 – jsou zmiňovány zdejší hamry s tím, že zde stojí od pradávna.

1546 – obec přechází do majetku Lobkowitzů.

1555 – Holoubkov je uváděn jako součást zbirožského panství jehož součástí byl až do r. 1848 resp. 1850.

1594 – obec spolu se zbirožským panstvím přechází do majetku královské komory.

1608 – Holoubkov zastaven Rudolfem II. Bešinkám na Svinné, ne však na dlouho.

1614 – připomínána holoubkovská vysoká pec a hamry.

cca 1630 – Holoubkov vyplněn v průběhu třicetileté války a zcela zpustl. Zničena vysoká pec i hamry.

cca 1655 – královská komora nařizuje obnovu holoubkovských železáren.

1662 – dokončena nová vysoká pec a hamry, rozvoj výroby po třicetileté válce.

1769 – obec a železářny navštívil syn Marie Terezie, následník trůnu a pozdější císař Josef II.

1833 – vystavěna nová vysoká pec. V železárnách pracuje 84 dělníků a 2 úředníci!

1840 – v Holoubkově vyroben první soustruh na ruční pohon.

1843 – Holoubkov má 392 obyvatel v 35 domech v obci.

1862 – obcí prochází a je otevřena nová železniční trať Praha – Plzeň, zřízeno nádraží.

1862 – v obci otevřen poštovní úřad.

1868 – železářny kupuje B.H. Strousberg a následně také v obci staví i novou továrnu na žel. vagóny v prostoru na Celulóze (1872).

1875 – v obci založen první spolek – Spolek divadelních ochotníků.

1875 – B.H. Strousberg krachuje – majetek v konkursu.

1885 – zdejší železářny kupuje Max Hopfengärtner.

1886 – vagónka přebudována na celulózku zahájena výroba celulózy.

1886 – zrušena vysoká pec a postavena slévárna s kuplovnami. Rozšíření strojířny.

1886 – v obci zřízena a založena škola.

1886 – založen sbor dobrovolných hasičů.

1889 – otevřena nová (současná) budova školy.

1890 – vystavěn „Zámeček“ – Hopfengärtnerova vila – dnešní DPS.

1890 – v železárnách odlity sochy granátníků – památka I. kategorie.

1900 – ustaven „Spolek dam pro vystavění katolické kaple v Holoubkově“ (skončil v r. 1926).

1909 – dostavěna Markova vila čp. 123 dle projektu architekta Kotěry – dnes také památka I. kategorie.

1912 – rozšířena hráz rybníka a dobudována silnice na Hůrky a k nádraží – přeložka. Původně cesta vedla přes železářny

1915 – Hasičská podbrdská župa sdružující 53 sborů má sídlo v Holoubkově.

1919 – v obci založena Dělnická tělocvičná jednota a tělocvičná jednota Sokol.

1925 – zahájení budování 2. koleje železniční trati a viaduktu na Hůrecké.

1927 – odhalen v obci původní pomník padlým v I. světové válce.

1927 – hasiči dostali první motorovou stříkačku.

1928 – správa železáren přechází na banku UNION.

1929 – na Celulóze ukončena výroba celulózy – závod vyhořel a zpustl.

1930 – otevřena sokolovna v čp. 2 – vznikla adaptací bývalé Strousbergovy kantýny, která patřila k vagónce na Celulóze.

1931 – v obci se začal hrát hokej – ustaven HCH (Hockey club Holoubkov).

1939 – ukončení činnosti DTJ a Sokola – HCH pokračoval.

1942 – v obci zahájena výroba cementářských výrobků Ing. Ptáčkem – dnes DCK.

1946 – v obci ustanovena nová Dobrovolná sportovní organizace SOKOL (DSO)

1949 – v obci zřízena mateřská škola v bývalé vile Bayer v čp. 73.

1950 – v Markově vile zřízeno zdravotní středisko pro obec s několika ordinacemi.

1949 – 1955 – výstavba tzv. starých bytůvek – 32 bytů v pěti domech. pro pracovníky závodu.

1956 – v obci otevřen manipulační sklad lesního závodu Zbiroh.

1960 – 1962 výstavba tzv. starého paneláku – 36 bytů.

1967 – dokončení výstavby nové budovy národního výboru a hasičské zbrojnice.

1972 – 1982 – postupně rozbourány staré domy ve středu obce k uvolnění prostoru pro novou výstavbu.

1971 – 1972 – rekonstrukce a dostavba budovy základní školy.

1972 – 1974 – výstavba 120 bytů v novém sídlišti.

1975 – 1978 – výstavba nového kulturního zařízení a nákupního střediska „Družba“(Plecháč).

1981 – otevřeno nové zdravotnické středisko v nově vybudované budově čp. 7.

1985 – otevřen nově vybudovaný pavilón mateřské školy.

1987 – 1992 – výstavba dalších 152 bytů v novém sídlišti a nové kotelny.

1988 – 1991 – výstavba domu služeb.

2000 – 2002 – rekonstrukce „Zámečku“ na dům s pečovatelskou službou.

Oslavy 630 let Obce Holoubkov a 90 let organizované tělovýchovy v Holoubkově

Vážení spoluobčané! Obec Holoubkov, TJ Holoubkov a TJ Sokol Holoubkov se Vás co nejsrdečněji dovolují pozvat k účasti na oslavách svého vzniku, které se budou konat

v sobotu a neděli 29. a 30. srpna 2009

Program oslav

Sobota 29. srpna 2009

- **9:30 hod.** – zahájení oslav (fotbalové hřiště)
- **9:30 hod.** – turnaj smíšených družstev ve volejbale – družstva obce, sokola a TJ (tréninková plocha fotbalového areálu)
- **10:00 hod.** – mistrovské utkání žáků TJ Holoubkov – TJ Město Zbiroh (fotbalové hřiště)
- **13:00 hod.** – „Písňe z hradu a podhradí“ – hudební divadlo DINO z Plzně představení pro děti (tribuna na fotbalovém hřišti)
- **14:15 hod.** – dětské odpoledne – soutěže a hry pro děti (areál fotbalového hřiště)
- **15:30 hod.** – diskotéka D.J. Štědrého pro děti (areál fotbalového hřiště)
- **17:00 hod.** – mistrovské utkání mužů „A“ TJ Holoubkov – TJ Hrádek (fotbalové hřiště)
- **20:00 hod.** – taneční zábava – hraje skupina Sortiment (areál fotbalového hřiště)

Součástí oslav bude výstava v areálu fotbalového hřiště věnovaná 90. výročí organizované tělovýchovy v Holoubkově.

V areálu fotbalového hřiště je dále možnost si zahrát stolní tenis, pétanque a badminton.

Neděle 30. srpna 2009

- **10:00 hod.** – turnaj v nohejbalu (tréninková plocha fotbalového areálu)
- **10:00 hod.** – turnaj ve stolním tenise (tělocvična Sokol Holoubkov)
- **14:00 hod.** – úvodní mistrovské utkání II. ligy žen TJ Holoubkov – Stará Lysá (fotbalové hřiště)
- **od 15:00 hod. po zbytek dne** – hraje D.J. Pavel Klíma (hasičské cvičiště)
- **15:30 hod.** – výstava techniky a ukázka zásahu SDH Holoubkov (hasičské cvičiště)
- **16:00 hod.** – pohádka „Tři prasátka“ – divadelní soubor Dráček z Blovic, divadelní představení pro děti (hasičské cvičiště)
- **17:00 hod.** – ukázky práce Policie ČR (hasičské cvičiště)
- **17:30 hod.** – ukázka zásahu hasičů - vyproštění osob z vozidla (hasičské cvičiště)
- **18:30 hod.** – ukázka SDH Holoubkov – požární sport (hasičské cvičiště)
- **19:00 hod.** – proslov starosty obce k 630. výročí založení Holoubkova (hasičské cvičiště)
- **19:15 hod.** – vystoupení šermířské skupiny „Harcíři“ (hasičské cvičiště)
- **20:00 hod.** – táborák s opékáním špekáčků, ohnivá a laserová show (hasičské cvičiště)
- **22:00 hod.** – ohňostroj (hasičské cvičiště)

